

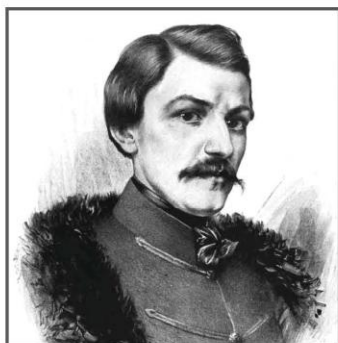

Městská knihovna v Praze **120 let**

**Karel
Havlíček
Borovský**

Tyrolské elegie

PRAHA 2011

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Fpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Znění tohoto textu vychází z díla Tyrolské elegie tak, jak bylo vydáno vydavatelstvím E. Hofbauera v roce 1904 (BOROVSKÝ, Karel Havlíček. *Tyrolské elegie*. Praha : Hofbauer, 1904. 22 s.).

Autorem portrétu Karla Havlíčka Borovského na obálce e-knihy je Jan Vilímek.

Text díla (Karel Havlíček Borovský: Tyrolské elegie), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Citační záznam této e-knihy:

BOROVSKÝ, Karel Havlíček. *Tyrolské elegie* [online]. V MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW:

<http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/37/06/67/tyrolske_elegie.pdf>.

Vydání (obálka, grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Unported](#).

Verze 1.0 z 16. 03. 2011.

I.

Sviť, měsíčku, polehoučku
skrz ten hustý mrak;
jak pak se ti Brixen líbí?
Neškareď se tak!

Nepospíchej, pozastav se,
nechoď ještě spat,
abych s tebou jen chvílinku moh'
diškurirovat.

Nejsem zdejší, můj měsíčku!
toť znáš podle křiku;
neutíkej, nejsem „treu und bieder“,
jsem zde jen ve cviku.

II.

Jsemť já z kraje muzikantů,
na pozoun jsem hrál,
a ten pořád ty Vídeňské pány
ze sna burcoval.

By se po svých těžkých pracích
hodně vyspali,
jednou v noci kočár policajtů
pro mne poslali.

Dvě hodiny po půlnoci,
když na třetí šlo,
tu mi dával žandarm u postele
šťastné dobrýtro.

Se žandarmem slavný ouřad
celý v parádě,
pupek kordem pevně obvázaný,
zlato na krágle.

„Vstávají, pane redaktor,
nelekají se,
jdeme v noci, nejsme však zloději,
jenom komise.

Od všech z Vídně pozdravení,
pan Bach je líbá,
jsou-li prej zdrav? a tuhle to psaní
po nás posílá.“

Já jsem i na lačný život
vždycky zdvořilý:
„Odpusť, slavná císařská komise,
že jsem v košili.“

Ale Džog, můj černý buldog,
ten je grobián,
na „habeas corpus“ tuze zvyklý –
on je Angličan.

Málem by byl chlap přestoupil
jeden paragraf,
již na slavný ouřad zpod postele
ud'ál: Vrr! haf! haf!

Hodil jsem mu tam pod postel
říšský zákonník;
dobře že jsem měl ten moudrý nápad,
již ani nekvik'.

III.

Občan zvyklý na pořádek —
bylo to v prosinci —
především jsem si obul punčochy
v slavné asistenci.

Pak jsem teprv četl psaní —
však ho tuhle mám;
rozumíš-li ouřední němčině,
přečti si je sám!

Bach mi píše jako doktor,
že mi nesvědčí
v Čechách zdraví, že prej potřebuju
změnu povětrí;

Že je v Čechách tuze dusno,
horké výpary,
mnoho smradu po té oktrojírce,
holé nezdraví.

Že on tedy schválně pro mne
kočár sem poslal,
abych se hned na státní outraty
na cestu vydal.

A žandarmům že nařídil,
ať mne hodně nutí,
kdybych nechtěl ze skromnosti přijmout
jeho nabídnutí.

IV.

Což je dělat? Že pak musím
hloupý zvyk ten mít,
že nemohu žandarmům s flintami
pranic odepřít!

Dedera mne taky nutil,
abych jel jen hned,
že by chtěli Brodští, až se zbudí,
třeba s námi jet.

Pravil mi, že nemám s sebou
zbraně žádné brát,
neb že oni mají nařízení
mne ochraňovat.

Že mám též, pokud jsme v Čechách,
inkognito jet,
sic nám dají dotíraví lidé
hrůzu komis hned.

Ještě mi dal pan Dedera
více moudrých rad,
dle nichž se Bachovi pacienti
mají spravovat.

Tak mne vábil jak Siréna,
až jsem obul boty,
oblík' vestu, kabát, pak i kožich,
dříve však kalhoty.

Koně a žandarmi stáli
dávno před domem:

„Milí braši! maličké strpení,
hned již pojedem!“

V.

Ó, měsíčku, však ty ženské
dobře znáš a víš,
jaký s nimi člověk na tom světě
často mívá kříž.

Také's mnohého loučení
tajným svědkem byl,
ty znáš líp než každý novelista
hořkost těchto chvil.

Matka, žena, sestra, dcerka,
malá Zdenčinka,
stály okolo mne v tichém pláči –
hořká chvílinka.

Já jsem sice starý kozák,
v pŕtkách tužený,
tenkrát jsem měl trochu těsná prsa
a zrak zkalený.

Vtisknul jsem však poděbradku
silně do čela,
aby se těm policajtům slza
nezablyštěla.

Neb ti všichni blíže dveří
posud stáli stráž,
aby měla tato smutná scéna
císařskou stafáž!

VI.

Trubka břeští, kola hrčí,
jedem' k Jihlavi;
vzadu, abysme nic neztratili,
klušou žandarmi.

Ten Borovský kostelíček
stojí na vršku,
skrze lesy smutně na mne hledí:
„Jsi to, můj hošku?“

Pode mnou jest tvá kolébka,
já tě viděl křtít,
starému vikáři ministrovat,
pilně se učit.

Táhnout světem na zkušenu,
pak s pochodní jít,
naší chase plamenem veselým
na cestu svítit.

Vidíš, jak ty roky plynou,
znám tě třicet let...
Ale, chlapče! jaké to obludy
vidím s tebou jet?“

VII.

Když jsme jeli přes Jihlavu,
měl jsem Špilberk v mysli,
za Lincem zas myšlenky na Kufštein
z hlavy mi nevyšly.

Teprva když jsme nechali
Kufštein vpravo stát,
začla se mi alpejská krajina
příjemnější zdát.

Hloupá jízda, milý brachu,
když se neví kam:
veselé ty troubení postilionů
jsou jen bídný klam.

Všude kolomaz a všude
přepřahovali:
kdybyste radš ve Vídni přepřáhli
a namazali! —

Telegraf je přece jenom
hezký vynález,
Ten před námi všude, než jsme přišli,
ohlášení nes'.

by nám mohla policie,
starostlivá máti,
všude, dříve než tam dojedeme,
kamna rozehřáti.

Nesmím ale zapomenout
Budějovice,
tam Dederer koupil mělnického
čtyry lahvice.

Či-li se v něm vlastenecké
hnuly myšlenky?
či-li doufal, že to pro mne bude
Léthe na Čechy?

Mělnické jsem dávno dopil,
piju vlaské zas;
ale zdá se, že je v obou stejný
nepokojný kvas.

VIII.

Teď, měsíčku, nechme elegie
a přejdeme v heroický tón,
nebo co ti teď chci vypravovat,
to byl čertův shon.

Cesta z Reichenhallu do Weidringu –
ty ji musíš taky dobře znát –
ta se nedá žádnou ordonancí
přeoktrojovat.

Hory, skály ohromnější ještě
než jest hloupost' mezi národy,
vedle cesty propasť bezedná jak
držka armády.

Temná noc, jak naše svatá církev,
a my jedem' s kopce jako mžik;
darmo křičí Deder: „Drž koně!“
prázdný je kozlík.

Kočár praští a koně ve větru,
již je ďábel horempádem nese,
a postilion někde tam za kopcem
do dýmky si křeše.

Dolů jako s věže cesta plytká,
vůz jak šipka klouže hý a hat,

snad nás hodlá někde do propasti
internírovat.

Ach, to byla pro mne chutná chvílka!
neboť neznám žádnou větší slasť,
nežli vidět slavnou policii
ouzkostí se třást.

Napadnul mi – jsemť já čtenář bible –
o Jonáši smutný příběh ten,
jak jej z loďky k utišení moře
vyhodili ven.

„Metějme los“, pravím, „mezi námi
musí někdo velký hříšný být,
a ten k usmíření nebes musí
z vozu vyskočit“.

Jen to vyřknu, ejhle! policajti
ani svědomí nezpytovali
a kajícně vyrazivše dvířka,
z vozu vyskákali.

Ach! ty světe, obrácený světe!
vzhůru nohami ve škarpe leží stráž,
ale s panem delikventem samým
kluše ekvipáž.

Ach, ty vládo, převrácená vládo!
národy na šňůrce vodit chceš,
ale čtyřmi koňmi bez opratí
vládnout nemůžeš!

Bez kočího, bez opratí, po tmě,
u silnice propast místo škarpy:
tak jsem cválal sám a sám v kočáře
jako vítr s Alpy.

Svěřiti svůj osud také jednou
koňům splašeným se já mám bát?
občan rakouský? což se mi může
horšího již stát?

Tak jsem s chladnou resignací v hlavě,
v hubě ale vřelou cigaru,
čerstvěj' než car ruský přijel k poště
v dobrém rozmaru.

Tam jsem zatím — mustr delikventů —
bez ochrany povečeřel hezky,
než za mnou stráž s odřenými nosy
přikulhala pěšky.

Já spal dobře, ale policajti
měli tu noc ve Weidringu zlou:
mazali si špiritusem záda,
nosy arnikou.

Tu je konec této epopoje,
k níž jsem nepřibánil ani chlup,
podnes ti to poví e Weidringu
postmistr Dahlrupp.

IX.

Přijeli jsme do Brixenu
bez vší turbací,
krajská vláda dala Dederovi
na mne kvitancí.

Místo mne ten kus papíru
vrátili do Čech,
mne zde černý dvojhlavý orel
drží v klepetech.

Krajskou vládu, podkrajského,
žandarmerii,
ty mi dali za anděle strážce
v té Siberii.

Karel Havlíček Borovský
Tyrolské elegie

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. Vydání
Verze 1.0 z 16. 03. 2011